

Riksdagens svar RSv 47/2015 rd – RP 29/2015 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om domstolsavgifter samt till lagar om ändring av 12 a § i lagen om förvaltningsdomstolarna och 28 § i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om domstolsavgifter samt till lagar om ändring av 12 a § i lagen om förvaltningsdomstolarna och 28 § i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar (RP 29/2015 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 2/2015 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om domstolsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Rättegångsavgift och ansökningsavgift

Enligt denna lag tas rättegångsavgifter och ansökningsavgifter ut som ersättning för behandlingen av ett mål eller ärende och för de åtgärder som vidtagits i en domstol.

I avgiften ingår ersättning för expedition som ges i ett mål eller ärende och som innehåller ett avgörande, ett uppskottsbeslut eller ett interimistiskt beslut. I avgiften ingår även ersättning för andra åtgärder som myndigheten har vidtagit i samband med behandlingen av målet eller ärendet, om det inte föreskrivs särskilt om den avgift eller kostnadsersättning som ska tas ut för dessa åtgärder.

I rättegångsavgiften ingår ersättning för medling i ett mål eller ärende samt ersättning för behandlingen av ett mål eller ärende som gäller verkställighetsförbud eller avbrytande av verkställigheten i anslutning till huvudsaken.

När ändring söks separat från huvudsaken bestäms rättegångsavgiften enligt 2 §.

Riksdagens svar RSv 47/2015 rd

2 §

Rättegångsavgiftens storlek

För behandlingen av tviste- och brottmål samt mål och ärenden som gäller ändringssökande och extraordinärt ändringssökande och för behandlingen av andra rättskipningsmål och rättskipningsärenden tas det ut en rättegångsavgift enligt följande:

Domstol	euro
högsta domstolen	500
högsta förvaltningsdomstolen	500
hovrätten	500
- brottmål, ärenden som gäller besöksförbud, ändringssökande enligt utsökningsbalken (705/2007) samt mål och ärenden där förlikning inte är tillåten	250
förvaltningsdomstolen	250
tingsrätten	
- tvistemål samt jordrättsmål och jordrättsärenden	500
- brottmål, ärenden som gäller besöksförbud, ändringssökande enligt utsökningsbalken samt mål och ärenden där förlikning inte är tillåten	250
– tvistemål enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som avgjorts genom tredskodom eller genom dom efter medgivande eller avskrivits och där uppgifterna har förmedlats direkt till tingsrätens datasystem	65
– andra tvistemål enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som avgjorts genom tredskodom eller genom dom efter medgivande eller avskrivits	86
- mål eller ärenden enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som svaranden bestrider	250
arbetsdomstolen	2 000
marknadsdomstolen	2 000
försäkringsdomstolen	500

Om värdet av upphandlingen i ett ärende som gäller offentlig upphandling och som behandlas vid marknadsdomstolen är minst 1 miljon euro, är behandlingsavgiften 4 000 euro. Om värdet av upphandlingen är minst 10 miljoner euro, är behandlingsavgiften 6 000 euro.

Rättegångsavgiften för en enskild är 500 euro i marknadsdomstolen och arbetsdomstolen och 250 euro i försäkringsdomstolen.

Vid sökande av ändring hos högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen i ett mål eller ärende som avgjorts av marknadsdomstolen är avgiften lika stor som i marknadsdomstolen och bestäms enligt samma principer som i den domstolen.

Storleken på de avgifter som nämns ovan ska justeras genom förordning av justitieministeriet med tre års mellanrum så att avgifterna motsvarar förändringen i penningvärdet. Avgifterna avrundas till närmaste hela tio euro.

Riksdagens svar RSv 47/2015 rd

Vid det förfarande för behandling av tvistemål som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande tas 86 euro ut i rättegångsavgift.

3 §

Ansökningsavgiftens storlek

Genom förordning av justitieministeriet utfärdas bestämmelser om behandlingsavgifterna för mål och ärenden som gäller äktenskapsskillnad, medling i domstol, konkurs, saneringsförfarande och fusion och som inleds vid tingsrätten genom ansökan. Genom förordning av justitieministeriet utfärdas också bestämmelser om avgifterna för andra mål och ärenden som inleds vid tingsrätten genom ansökan och som behandlas i den ordning för behandling av ansökningsärenden som anges i 8 kap. i rättegångsbalken. Genom förordning av justitieministeriet kan också bestämmelser om andra ansökningsavgifter i tingsrätten utfärdas.

Genom förordning av justitieministeriet utfärdas dessutom bestämmelser om behandlingsavgifterna för andra än marknadsrättsliga mål och ärenden som inleds vid marknadsdomstolen genom ansökan.

Genom förordning av justitieministeriet får det utfärdas bestämmelser också om hovrätternas ansökningsavgifter.

Avgifterna får uppgå till ett belopp som är högst lika stort som statens genomsnittliga totalkostnader för prestationen. Det får föreskrivas att någon avgift inte behöver tas ut, om det finns sociala orsaker eller orsaker som hänför sig till rättsvården. Om ett ansökningsärende såsom tvistigt överförs till behandling vid sammanträde, tas en avgift ut på samma sätt som i tvistemål.

4 §

Rättegångsavgifter som inte tas ut eller som sänks i vissa fall

Om behandlingen av ett mål eller ärende upphör vid tingsrätten utan att stämning utfärdas på annan grund än den som nämns i 5 kap. 6 § i rättegångsbalken, tas i målet eller ärendet inte ut någon avgift enligt 2 § i denna lag.

Rättegångsavgifter tas inte ut om en extraordinär ändringsansökan bifalls eller ett mål eller ärende utan att de materiella frågorna ens delvis avgörs återförvisas för behandling vid en lägre myndighet eller överförs till en behörig myndighet.

Vid ändringssökande som omfattas av lagen om offentlig upphandling (348/2007) och lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007) tas det vid marknadsdomstolen ut 500 euro i stället för den avgift som anges i 2 §, om ärendet lämnas utan vidare behandling utan att avgörande fällt i huvudsaken, om ärendet avvisas eller om ärendet avskrivs.

Riksdagens svar RSv 47/2015 rd

5 §

Avgiftsfria prestationer

Avgifter enligt denna lag tas inte ut

- 1) i ärenden som gäller service eller förmåner enligt socialvårdslagen (1301/2014) och hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och som en enskild har inlett,
- 2) i besvärärenden som gäller rätt till en förmån, förmånens storlek eller återkrav av förmånen och som en enskild har inlett vid försäkringsdomstolen,
- 3) i ärenden enligt barnskyddslagen (417/2007), med undantag för ärenden som gäller kommunernas inbördes ersättningar enligt 16 c § i den lagen,
- 4) i ärenden som gäller internationellt skydd enligt utlänningslagen (301/2004) och som en enskild har inlett,
- 5) i ärenden enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) som en gäldenär har inlett,
- 6) i ärenden enligt lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare (1231/1996) eller i ärenden som gäller landsbygdsnäringsstöd och avser betalningslättnader för krediter, frivillig skuldsanering eller avstående från statens regressanspråk,
- 7) i ärenden som gäller förvandlingsstraff för böter,
- 8) i ärenden som gäller beviljande av rättshjälp enligt rättshjälpslagen (257/2002) och inte heller i ärenden som gäller arvode och kostnadsersättning till ett rättegångsbiträde, såvida det inte är fråga om sökande av ändring i ett ärende som gäller arvode eller kostnadsersättning,
- 9) i ärenden enligt lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om missbrukarvård (41/1986) och mentalvårdslagen (1116/1990),
- 10) i ärenden enligt tvångsmedelslagen (806/2011), i ärenden enligt 17 kap. 69 § i rättegångsbalken och inte heller i ärenden enligt 4 kap. 11 § 5 mom. i konkurslagen (120/2004),
- 11) i ärenden enligt civiltjänstlagen (1446/2007),
- 12) i ärenden enligt lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014) som gäller disciplinbesvär som anförs av den som fullgör militärtjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor,
- 13) i ärenden som gäller allmänna val, kyrkliga val eller val till sametinget,
- 14) i ärenden enligt beredskapslagen (1552/2011) och lagen om försvarstillstånd (1083/1991),
- 15) i mål och ärenden som enligt någon annan lag ska behandlas avgiftsfritt vid en domstol.

6 §

Betalningsskyldiga

Betalningsskyldig är den som har inlett saken eller den som har trätt i hans eller hennes ställe. I ett konkursärende betalas avgifter efter konkursens början med konkursboets tillgångar. I fråga om andra prestationer är den som har beställt prestationen betalningsskyldig.

I ett mål där svaranden med stöd av en skriftlig genstämning driver ett genkärsmål och i ett ärende som gäller motbesvär tas en avgift ut hos vardera parten.

Om flera än en part väcker ett ärende genom samma skrivelse, tas endast en avgift ut hos dem. Om domstolen avskiljer de ärenden som gäller olika parter till särskilda mål, tas en avgift ut särskilt hos respektive part för varje ärende som avskilts på detta sätt.

Riksdagens svar RSv 47/2015 rd

Om två eller flera parter är skyldiga att betala samma avgift, ansvarar de solidariskt för den. Om en part är befriad från att betala avgift minskar detta inte de övriga parternas betalningsskyldighet.

7 §

Befrielse från avgift

Avgifter tas inte ut hos dem som med stöd av rättshjälpslagen är befriade från behandlingsavgifter eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i lag är befriade från avgifter som ska betalas för myndigheternas åtgärder.

Om det är uppenbart oskäligt att en avgift tas ut, får myndigheten eller den tjänsteman som påför avgiften i enskilda fall besluta att ingen avgift ska tas ut.

8 §

Befrielse från avgifter för myndigheter och vissa andra

Befriade från att betala avgifter enligt denna lag är

- 1) polis-, förundersöknings-, åklagar- och utökningsmyndigheterna,
- 2) Brottpåföljdsmyndigheten i ärenden som gäller verkställighet av straff,
- 3) statliga och kommunala myndigheter då de utför sina lagstadgade tillsynsuppgifter,
- 4) konsumentombudsmannen i ärenden enligt konsumentskyddslagen (38/1978),
- 5) konkursombudsmannen,
- 6) arbetarskyddsfullmäktigen i ärenden enligt 1 § 3 mom. i lagen om arbetsdomstolen (646/1974),
- 7) kommunala myndigheter i ärenden som gäller förmyndarverksamhet, vårdnad om barn eller besöksförbud,
- 8) magistraterna och i landskapet Åland Statens ämbetsverk på Åland i ärenden som gäller förmyndarverksamhet.

Dessutom är myndigheter, medborgare och juridiska personer i en främmande stat samt internationella organ befriade från att betala avgifter i ärenden som behandlas med tillämpning av avtal och bestämmelser om internationell rättslig hjälp eller verkställighet.

9 §

Inverkan av utgången i ett mål eller ärende

Rättegångsavgifter tas inte ut, om

- 1) domstolen ändrar utmätningssmannens beslut till förmån för ändringssökanden,
- 2) den domstol hos vilken ändring söks i ett brottmål ändrar ett avgörande av en lägre domstol till förmån för ändringssökanden,
- 3) förvaltningsdomstolen, högsta förvaltningsdomstolen eller försäkringsdomstolen ändrar ett överklagat beslut till förmån för ändringssökanden; i ett mål eller ärende som marknadsdomstolen har behandlat som första instans tas en avgift dock ut oberoende av utgången, likaså vid ändringssökande som gäller ett förhandsavgörande som meddelats i ett skatteärende,

Riksdagens svar RSV 47/2015 rd

4) domstolen meddelar besöksförbud.

10 §

Påförande av avgift

Avgiften påförs av den som avgör ärendet, föredraganden, protokollföraren, den som ger ut expeditionen eller någon annan tjänsteman som har förordnats för uppdraget.

Ett fel som konstateras ha skett när en avgift påförts får rättas med iakttagande av vad som i 8 kap. i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om rättelse av sak- och skrivfel.

11 §

Sökande av ändring i en avgift

Omprövning av ett beslut om att en avgift påförs får begäras hos den tjänsteman eller myndighet som har påfört avgiften inom sex månader från det att avgiften påfördes, på det sätt som anges i förvaltningslagen. Ett beslut som har meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

I avgöranden enligt 7 § 2 mom. får omprövning inte begäras eller ändring sökas.

12 §

Uttag av avgifter och beräkning av totalkostnaderna

Avgifterna tas ut efter utförd prestation. Genom förordning av justitieministeriet får det utfärdas bestämmelser om situationer där den betalningsskyldige kan betala avgiften i förskott. Bestämmelser om uttag av avgifter och beräkningen av totalkostnaderna för prestationen utfärdas till övriga delar med stöd av 12 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

13 §

Utsökbarhet

De avgifter och kostnadsersättningar som anges i denna lag eller i en förordning som har utfärdats med stöd av denna lag är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993).

Riksdagens svar RSV 47/2015 rd

På behandlingsavgiften för ett mål eller ärende som har inletts innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detsamma gäller andra prestationer vars avgiftsgrund har uppkommit innan lagen trädde i kraft men för vilka behandlingsavgiften inte har tagits ut vid lagens ikraftträdande.

Lag

om ändring av 12 a § i lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 12 a § 1 mom. 11 punkten, sådan den lyder i lag 102/2014, som följer:

12 a §

Sammansättning i vissa ärenden

Förvaltningsdomstolen är domför också i en sammansättning med två ledamöter, om inte en fråga som skall avgöras i ärendet på grund av sin natur kräver en sammansättning med tre ledamöter och domstolen skall avgöra ett fullföljdsärende som gäller

11) tillämpningen av lagen om domstolsavgifter (/), lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) eller lagen om avgiftsbefrielse (529/1980),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 28 § i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar (394/2011) 28 § som följer:

Riksdagens svar RSv 47/2015 rd

28 §

Avgifter

Bestämmelser om de avgifter som tas ut för behandlingen av en ansökan eller en begäran om medling eller stadfästelse enligt denna lag av en förlikning så att den blir verkställbar finns i lagen om domstolsavgifter (/).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 25.11.2015

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare